

Financováno
Evropskou unií

Operační program Zaměstnanost plus

EVALUAČNÍ PLÁN OPERAČNÍHO PROGRAMU ZAMĚSTNANOST PLUS

Číslo vydání: 1.0
Datum účinnosti: 24. 5. 2023
Počet stran 13

Zpracovatel a zodpovědnost za obsah evaluačního plánu OPZ+

Evaluační plán OPZ+ je dílem evaluačního pracoviště OPZ+.

- Pro verzi 1.0 z 24. 5. 2023 je tímto pracovištěm samostatného Oddělení evaluací (802) v Sekci evropských fondů Ministerstva práce a sociálních věcí. Osobou zodpovědnou za obsah EP OPZ+ ve verzi 1.0 je vedoucí oddělení 802 Mgr. Martin Dytrych.

Název dokumentu OPZ+	Evaluační plán OPZ+	
Číslo vydání: 1	Datum účinnosti: 24. 5. 2023	Strana: 2 z 13

Obsah

1	EVALUAČNÍ RÁMEC OPZ+	4
1.1	Evaluační funkce	4
1.2	Organizační zajištění evaluací a zapojení partnerů	4
1.3	Utváření odborných kapacit	5
1.4	Strategie řízení kvality evaluačního procesu	5
1.5	Využití a komunikace výsledků evaluací	6
1.6	Finanční zdroje	7
2	VÝCHODISKA EVALUACÍ OPZ+ A KONTEXT	7
2.1	Evaluace a monitorování	7
2.2	Evaluační kritéria	8
2.3	Členění evaluačních činností	10
2.4	Pokyny a příručky k provádění evaluací	11
2.5	Vazba evaluací na obecné nařízení	11
3	SPECIFIKA EVALUACÍ V OPZ+	11
3.1	Priority evaluací OPZ+	11
3.2	Přehled syntéz evaluací OPZ+ pro reporting	13
4	SEZNAM PŘÍLOH	13

Název dokumentu OPZ+	Evaluační plán OPZ+	
Číslo vydání: 1	Datum účinnosti: 24. 5. 2023	Strana: 3 z 13

1 Evaluační rámec OPZ+

1.1 Evaluační funkce

Evaluační plán Operačního programu Zaměstnanost plus (EP OPZ+) je zpracován na základě požadavku vycházejícího z Článku 44 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 za účelem zajištění koordinace evaluací OPZ+ a posílení synergií evaluačních aktivit Evropského sociálního fondu plus (ESF+). Evaluace jsou prováděny dle EP OPZ+ s cílem zlepšit implementaci OPZ+ a měřit dosažené výsledky.

EP OPZ+ je vytvořen Řídicím orgánem OPZ+ (ŘO) a navrhuje evaluační aktivity ŘO pro celé programové období 2021–2027. Aktualizace EP probíhají zpravidla v ročním intervalu či v důsledku konkrétní potřeby. Návrhy na roční aktualizace plánu jsou zpracovány evaluačním pracovištěm OPZ+, projednány v PS pro evaluace OPZ+ a poté předkládány ke schválení Monitorovacímu výboru OPZ+. V případě aktualizace na základě zařazení ad-hoc evaluace není schvalovací proces nutný a Řídicí orgán OPZ+ informuje Monitorovací výbor na jeho nejbližším zasedání.

Zodpovědnost za tvorbu a realizaci evaluačního plánu OPZ+ včetně koordinace a provádění evaluačních aktivit má interní evaluační pracoviště OPZ+. Významný podíl na tvorbě a realizaci evaluačního plánu mají implementační odbory a odbory podporující řízení OP, které evaluačnímu pracovišti předávají náměty na evaluace, poskytují součinnost při jejich provádění a vyjadřují se ke zjištěným závěrům a doporučením z evaluací.

1.2 Organizační zajištění evaluací a zapojení partnerů

Za organizaci evaluačního procesu odpovídá Řídicí orgán OPZ+, přičemž využívá níže zmíněných organizačních jednotek a nástrojů, které umožňují zajistit systematický přístup, kvalitní úroveň hodnocení a rozvoj expertních kapacit pro účely hodnocení. Evaluace jsou zajišťovány jak interními kapacitami, tak prostřednictvím externích evaluačních expertních týmů.

Oddělení evaluací jakožto interní evaluační pracoviště zajišťuje koordinaci evaluačního procesu, vč. koordinace procesu povinné sebeevaluace vybraných klíčových projektů OPZ+, rozvoj a koordinaci metodiky a postupů evaluací programu OPZ+, realizaci jednotlivých evaluačních projektů, šíření evaluačních výstupů, a dále rozvoj expertní kapacity pro potřeby evaluace programu. Evaluační pracoviště OPZ+ bylo vytvořeno tak, aby zajistilo funkční nezávislost evaluátorů na orgánech provádějící implementaci programu.

Externí evaluátoři zpracovávají externí evaluace nebo části smíšených evaluací ve spolupráci s interním evaluačním pracovištěm OPZ+, které je najímá pro plnění konkrétních aktivit evaluačního plánu. Tyto týmy jsou vybírány formou veřejné soutěže, jež se řídí zákonem o veřejných zakázkách, vnitřními předpisy a evaluačními metodickými dokumenty, a tvoří je nezávislí evaluátoři.

Zapojení partnerů do evaluačního procesu probíhá na několika platformách.

Výsledky činnosti evaluačního pracoviště, včetně aktualizací evaluačního plánu, jsou

Název dokumentu OPZ+	Evaluační plán OPZ+	
Číslo vydání: 1	Datum účinnosti: 24. 5. 2023	Strana: 4 z 13

prezentovány členům **Monitorovacího výboru OPZ+** na pravidelných zasedáních.

Pracovní skupina pro evaluace (PSE) představuje prostředí pro šíření evaluačních zkušeností, sdílení informací, vzájemné komentování materiálů týkajících se evaluace a projednávání návrhů a výsledků evaluací a metodických a organizačních otázek evaluačního procesu. Členy PSE se mohou stát zástupci ŘO, partnerských subjektů v implementaci a další zájemci o evaluační praxi, členem je také zástupce EJ NOK. PSE se schází zpravidla jednou ročně.

Evaluační pracoviště OPZ+ spolupracuje s ostatními evaluačními pracovišti prostřednictvím účasti v **Pracovní skupině pro evaluace MMR-NOK**, jiných evaluačních pracovních skupinách a formou ad-hoc konzultací k jednotlivým evaluacím.

1.3 Utváření odborných kapacit

Na ŘO OPZ+ probíhá vzdělávání v oblasti obecného porozumění evaluacím a jejich možnostem u všech zaměstnanců. K tomuto slouží semináře, workshopy a interní přednášky, které organizují členové interního evaluačního pracoviště na témata probíhajících evaluací.

Pro zaměstnance evaluačního pracoviště jsou určeny speciální vzdělávací akce zaměřené zejména na možnosti využití konkrétních evaluačních technik. MPSV umožňuje svým evaluátorům absolvovat odborná školení a kurzy v ČR i v zahraničí, účast na českých i zahraničních odborných konferencích a setkáních evaluátorů všech členských států. Zároveň je evaluačnímu pracovišti umožněno při práci využívat statistický software a zajistit si průběžné proškolení v jeho využití.

V případě zdůvodněné potřeby má evaluační pracoviště povinnost zajistit si odborné konzultace a školení tak, aby úroveň a kvalita jeho práce odpovídala mezinárodním standardům a požadavkům Evropské komise.

Pro zajištění spolupráce mezi členskými státy a EK jsou v rámci každého z DG utvořeny evaluační platformy, pro ESF+ tzv. Evaluation Partnership Meeting, jejichž cílem je zajistit vzájemné sdílení informací a spolupráci mezi EK a členskými státy. Zástupci evaluačního pracoviště OPZ+ se těchto jednání pravidelně účastní.

1.4 Strategie řízení kvality evaluačního procesu

Jak u interních, tak u externích evaluací je nutné vyvinout maximální úsilí pro získání kvalitního výstupu v požadovaném čase za dodržení Formálních standardů provádění evaluací a Etického kodexu evaluátora České evaluační společnosti z roku 2011¹. Rozhodnutí o zpracování evaluace interním, externím nebo smíšeným přístupem dělá vedoucí evaluačního pracoviště na základě znalosti aktuální kapacity interního týmu, rozsahu a zaměření výzkumu, časového harmonogramu a dalších relevantních faktorů.

V případě interních evaluací jsou před samotným zahájením výzkumu naformulovány evaluační otázky specifikující cíl a omezující jeho rozsah, je rozpracována jeho metodologie, navržen harmonogram realizace a definovány spolupracující subjekty. Tento návrh evaluace je následně konzultován s tím, kdo provedení evaluace navrhnul, a poté zrealizován. O výstupech a výsledcích jsou uživatelé informováni prostřednictvím průběžných schůzek, seminářů pro zájemce a předáním závěrečné zprávy z evaluace.

¹ <https://czecheval.cz/cs/Aktivity/Kodex-a-standardy>

Název dokumentu OPZ+	Evaluační plán OPZ+	
Číslo vydání: 1	Datum účinnosti: 24. 5. 2023	Strana: 5 z 13

Návrhy a výsledky evaluací budou konzultovány v rámci PSE OPZ+, přičemž závěrečné evaluační zprávy budou členům PSE OPZ+ předloženy k připomínce.

Závěrečná evaluační zpráva, není-li ve specifických případech dohodnuto jinak, musí splňovat standardy a být tvořena obvyklými částmi, včetně manažerského shrnutí v českém a anglickém jazyce. Evaluační zpráva musí obsahovat specifikaci uživatele evaluace, cíle a očekávané výsledky, použité datové zdroje a metody, evaluační zjištění, závěry a zpravidla doporučení.

V případě externích evaluací výrazně napomáhají dobrým výsledkům kvalitní návrhy zadávacích dokumentací a detailně propracované dodavatelské smlouvy.

Evaluační pracoviště OPZ naváže v oblasti vyhlašování veřejných zakázek na evaluace na své značné zkušenosti z programových období 2004-2006, 2007-2013 a 2014-2020, kdy bylo vyhlášeno, zpracováno a zrealizováno desítky obdobných zakázek a funguje zde postupný proces učení se formou „learning by doing“ a zkvalitňování práce.

1.5 Využití a komunikace výsledků evaluací

Strategie pro zajištění sdílení a využití evaluací je členěna podle typu uživatelů:

Sdílení v rámci interního evaluačního pracoviště OPZ+ je zajištěno průběžně prostřednictvím pravidelných porad a ad-hoc setkání k průběhu jednotlivých evaluací při naplnění některého z průběžných milníků.

Sdílení a využití v rámci Řídícího orgánu OPZ+ je zajištěno prostřednictvím seminářů, které k jednotlivým evaluacím organizuje evaluační pracoviště, připomínkováním výstupů (zejm. závěrečných zpráv) ze strany implementačních odborů či jiných zainteresovaných subjektů a samostatnými schůzkami k evaluačním doporučením z Plánu doporučení z evaluací OPZ+ (PDE).

Sdílení s managementem a věcnými gestory probíhá na bázi několika úrovní pravidelných společných porad, kde evaluační pracoviště informuje o plánech, průběhu a výsledcích své činnosti.

Sdílení výsledků probíhá rovněž v rámci PSE OPZ+.

Sdílení výsledků a postupu v evaluacích se členy Monitorovacího výboru OPZ+ je zajištěno informacemi ve Zprávě o plnění evaluačního plánu pro Monitorovací výbor OPZ+ a prezentací na pravidelných zasedáních.

Sdílení plnění EP OPZ+ s EK je prováděno s ohledem na to, že ŘO předkládá minimálně jednou ročně monitorovacímu výboru vyhodnocení plnění EP programu v podobě krátké zprávy obsahující informace o realizovaných evaluačních aktivitách, a jejich výsledcích a způsobu využití v rámci implementace.

Sdílení a využití v rámci ESIF v ČR mezi operačními programy je zajištěno přes aktivity národního koordinátora a Pracovní skupinu pro evaluace MMR-NOK a ukládání EP a jeho výsledků do MS2014+.

Sdílení s veřejností je zajištěno zveřejněním zadávacích dokumentací a evaluačních výstupů na internetu. Evaluační plán OPZ+, výstupy z evaluačních aktivit a kontakt na evaluační pracoviště jsou zveřejňovány na internetu (www.esfcr.cz).

Název dokumentu OPZ+	Evaluační plán OPZ+	
Číslo vydání: 1	Datum účinnosti: 24. 5. 2023	Strana: 6 z 13

1.6 Finanční zdroje

Pro realizaci Evaluačního plánu OPZ+ 2021-2027 (2030), hrazení nákladů na evaluace, sběr dat, nákladů na lidské zdroje, vzdělávání, sdílení informací a dalších nutných výdajů je v prioritní ose Technická pomoc OPZ+ vytvořen projekt s dostatečným rozpočtem. Celkové způsobilé náklady projektu budou detailně uvedeny v projektové dokumentaci a příslušných monitorovacích zprávách.

Níže uvádíme odhad nákladů spojených s naplňováním EP OPZ+ a související činností evaluačního pracoviště. Obdobně jako jsou evaluační aktivity plánovány jen indikativně, je níže uvedená tabulka pouze odhadem předpokládaných nákladů. Tyto odhady budou postupně zpřesňovány v rámci aktualizací EP OPZ+.

Tabulka: Indikativní návrh rozpočtu EJ OPZ+

Celkem	28 000 000 Kč
Evaluační a ostatní odborné studie a analýzy	27 390 000 Kč
Utváření evaluačních kapacit (vzdělávání a SW vybavení)	610 000 Kč

Evaluační činnost na úrovni OPZ+ bude po personální stránce zajištěna pracovníky Oddělení evaluací (802) Ministerstva práce a sociálních věcí. Toto oddělení má pro svou činnost určeno 9 systemizovaných pracovních míst a zároveň využívá výpomoc prostřednictvím dohod o pracovní činnosti. Výše uvedené oddělení bude v rámci evaluačních aktivit spolupracovat a využívat znalosti i dalších administrativních kapacit, které jsou zapojeny do řízení a implementace OPZ+.

2 Východiska evaluací OPZ+ a kontext

2.1 Evaluace a monitorování

Evaluace a monitorování jsou dva související, ale nikoli totožné procesy, které se vzájemně doplňují a podporují.

Úkolem monitoringu, který je ze své podstaty pravidelný a systematický, je sledovat proces implementace, zejména hodnot věcných a finančních monitorovacích indikátorů. Tyto informace slouží zejména pro manažerskou orientaci v průběhu implementace intervencí.

Evaluace je oproti tomu proces, který danou intervencí hodnotí na základě určených kritérií (viz níže). Pomocí dat získaných monitoringem a údajů získaných dalším, komplexnějším šetřením, evaluace vyhodnocuje dopad intervence a její specifické vlastnosti, podává náměty a doporučení ohledně návazných intervencí a ohledně strategických rozhodnutí při řízení programu.

Název dokumentu OPZ+	Evaluační plán OPZ+	
Číslo vydání: 1	Datum účinnosti: 24. 5. 2023	Strana: 7 z 13

2.2 Evaluační kritéria

Evaluační kritéria využívaná v hodnocení OPZ+ vycházejí především z kritérií definovaných v obecném nařízení a návazně MMR NOK. S přihlédnutím ke specifikům hodnocených intervencí se evaluace provádí s ohledem na jedno nebo více evaluačních kritérií.

Kritéria pracují se soustavou pojmů, z nichž nejdůležitější jsou:

- **Výstup** (output) - produkt přímo vytvořený aktivitami projektu
- **Výsledek** (outcome) - pozorovatelná změna v chování jednotlivce nebo organizace
- **Dopad** (impact) - část výsledku, kterou lze přímo přičíst působení projektu (avšak nemusí být samostatně pozorovatelná).

Přestože cílem dopadových evaluací by mělo být stanovení čistých dopadů, a ne pouze výsledků, z povahy hodnocených projektů a dostupných nástrojů to není vždy zcela možné. V takových případech lze pracovat pouze s výsledky. V každém výzkumu by však měly být výsledky a dopady pečlivě rozlišovány.

Hlavními kritérii pro hodnocení všech úrovní programu jsou:

- Účelnost (effectiveness)
- Účinnost (efficiency)
- Relevance (relevance)
- Soudržnost (coherence)
- Přidaná hodnota EU (Union added value)
- Udržitelnost (sustainability)
- Rovnost (Equity), doplňkové kritérium

V různých prostředích a kontextech jsou tato evaluační kritéria chápána rozdílně. V rámci OPZ+ jsou definována následovně:

1. Účelnost (effectiveness) hodnotí, jakých dopadů bylo dosaženo. Je třeba zjistit, zda a do jaké míry odpovídají dopady předem stanoveným cílům a zda dochází i k jiným, nezamýšleným (pozitivním i negativním) změnám. Zároveň zkoumá faktory, které k dosahování dopadů přispívaly, příp. které jejich dosahování bránily.

Příklady obecných otázek:

- Jakých dopadů bylo dosaženo v závislosti na realizaci projektu?
- Do jaké míry se tyto dopady shodují s předem stanovenými cíli?
- Jakých nezamýšlených (pozitivních i negativních) dopadů bylo dosaženo?

2. Účinnost (efficiency) zkoumá vztah mezi vynaloženými vstupy a dosaženými výstupy, výsledky nebo dopady. V rámci tohoto kritéria se posuzuje, do jaké míry byl jejich poměr výhodný. Účinnost také zkoumá, zda bylo výstupů, výsledků či dopadů dosaženo za cenu v místě a čase obvyklou.

Příklady obecných otázek:

- Kolik stála jednotka výstupu, výsledku či dopadu?
- Bylo výstupů, výsledků či dopadů dosaženo za cenu v místě a čase obvyklou?
- Bylo možné dosažených výstupů, výsledků či dopadů dosáhnout při nižším množství vstupů?
- Bylo možné při daných vstupech dosáhnout vyšší kvality či většího množství výstupů, výsledků či dopadů?

Název dokumentu OPZ+	Evaluační plán OPZ+	
Číslo vydání: 1	Datum účinnosti: 24. 5. 2023	Strana: 8 z 13

3. Relevance (relevance) znamená adekvátnost cílů projektu vzhledem k potřebám cílových skupin, společnosti jako takové a vzhledem k dalším politickým, ekonomickým a společenským okolnostem a činnostem dalších aktérů.

Příklady obecných otázek:

- Do jaké míry je projekt relevantní k potřebám cílových skupin a k potřebám společnosti jako takové?
- Do jaké míry je projekt komplementární ke strategiím a činnostem dalších státních i nestátních aktérů v dané oblasti?

4. Soudržnost (coherence) posuzuje, jak vhodně / nevhodně působí dvě a více rozdílných složek intervence / intervencí společně, vyhledává synergie nebo inkonzistence v jedné nebo mezi různými intervencemi. Koherenci lze posuzovat interně (např. jak u jedné intervence působí její jednotlivé složky) a externě. Externí koherence může postihovat spolupůsobení odlišných intervencí na jeden sektor / stejnou cílovou skupinu, spolupůsobení národních a mezinárodních programů apod.

Příklady obecných otázek:

- Jaké jsou synergické / antagonistické vazby programu s nadřazenými EU a národními politikami / prioritami / programy?
- Jak společně působí tato intervence s ostatními intervencemi, které mají podobné cíle?
- Jak je tato intervence vnitřně koherentní?
- Do jaké míry je tato intervence koherentní s mezinárodními závazky?

5. Přidaná hodnota EU (Union added value)

Je docílena, pokud se programem / intervencemi dosahuje změn, které by nebyly národními programy / intervencemi dosažitelné. Lze říct, že je dosahována, pokud intervence fondů EU:

- je jediným možným způsobem, jak vytvořit chybějící mezičlánky a zhodnotit potenciál Evropy bez bariér a/nebo
- nabízí lepší zhodnocení prostředků (value for money), protože umožňuje tzv. externalitu (přelivy), dovoluje koncentraci prostředků a kapacit a/nebo,
- snižuje nerovnosti, prosazuje hodnotnější standardy, vytváří synergie.

Příklady obecných otázek:

- Jaká je dodatečná hodnota vyplývající z intervence EU, ve srovnání s tím, co lze rozumně očekávat od členských států jednajících na vnitrostátní nebo regionální úrovni?
- Jaké by byly nejpravděpodobnější důsledky zastavení stávajících EU intervencí?

6. Udržitelnost (sustainability) znamená míru, do jaké přetrvávají výstupy a dopady projektu v čase. V případě hodnocení před ukončením realizace projektu je hodnoceno, do jaké míry je toto přetrvávání pravděpodobné. Mimo to je vhodné zkoumat, jaké faktory udržitelnost ovlivňují.

Název dokumentu OPZ+	Evaluační plán OPZ+	
Číslo vydání: 1	Datum účinnosti: 24. 5. 2023	Strana: 9 z 13

Příklady obecných otázek:

- Do jaké míry lze očekávat přetrvání výstupů a dopadů? (Lze pracovat s konkrétním časovým horizontem) / Do jaké míry výstupy a dopady přetrvávají?
- Jakou míru relevance a účinnosti lze u udržovaných výstupů a dopadů předpokládat?
- Jaké faktory hrály či hrají roli v udržení výstupů a dopadů?
- Jakým způsobem může být udržení výstupů a dopadů zajištěno či posíleno v budoucnu?

7. Rovnost (equity) znamená rovnoměrné zaměření intervencí v rámci cílových skupin a vytváření podmínek, které toto rovnoměrné zaměření umožňují. Rovnost znamená stejnou míru účelnosti, relevance a udržitelnosti pro všechny zahrnuté cílové skupiny, nehledě na jejich pohlaví, věk, etnicitu či jiné relevantní skutečnosti.

Příklady obecných otázek:

- Do jaké míry lze v hodnocené intervenci sledovat rozdíly v účelnosti, relevanci a udržitelnosti pro různé skupiny příjemců (např. muže a ženy; různé věkové skupiny; různá etnika)?
- Jakými způsoby realizátor intervence zajistil podmínky pro rovnoměrnou účast všech skupin příjemců?

2.3 Členění evaluačních činností

Evaluační činnosti lze dělit dle různých kritérií. **Typy evaluačních činností** uvedené v EP OPZ+ se liší podle druhů odborných činností, které zajišťuje evaluační pracoviště ŘO OPZ+:

- **Evaluační OPZ+** vyhodnocují vývoj programu prostřednictvím evaluací zaměřených na vyhodnocování priorit programu či výzev ve vztahu ke strategiím a důležitosti podpory
- **Tematické evaluační** vyhodnocují specifické cíle OPZ+ či jejich části dle specifických kritérií
- **Metodická podpora sebeevaluační** zahrnuje podporu příjemců projektů přímého přidělení při provádění evaluací nebo zadávání zakázky na zpracování evaluace
- **Podkladová šetření** zajišťují dílčí data pro evaluační výzkumy

Samotné evaluační lze dělit i **podle jejich povahy**:

- **Procesní evaluační** hodnotí průběh implementace programu nebo intervence, zaměřuje se na probíhající procesy a jejím cílem jsou doporučení pro lepší nastavení procesů.
- **Dopadová evaluační** hodnotí dosažení plánovaných efektů / dopadů.
- **Strategická evaluační** hodnotí nastavení, dosažení strategických cílů a příspěvek k jejich dosažení na úrovni celého operačního programu. Nezaměřuje se na dílčí intervence, ale hodnotí program jako celek s ohledem na dominantní témata operačního programu ve vztahu ke strategickým cílům.

Bez ohledu na toto rozdělení lze evaluační výzkumy rozdělit i dle **způsobu zpracování**.

- **Interní evaluační** realizována přímo – buď evaluační jednotkou ŘO OPZ+, nebo evaluační jednotkou realizátora intervence. Výhodou je podrobná znalost programu a efektivní komunikace, nevýhodou nedostatečná časová kapacita pro provádění

Název dokumentu OPZ+	Evaluační plán OPZ+	
Číslo vydání: 1	Datum účinnosti: 24. 5. 2023	Strana: 10 z 13

terénních šetření.

- **Externí evaluace** provádějí odborníci vybraní na základě zadávacího řízení. Nabízejí nezávislý pohled a využití odborných kapacit.
- **Směšená evaluace**, která je prováděna jak vlastními pracovníky dané organizační struktury, tak částečně externími evaluátory, kteří v rámci hodnocení působí jako dodavatelé některé části výzkumu.

2.4 Pokyny a příručky k provádění evaluací

Hlavní činnosti vykonávané evaluačním pracovištěm OPZ+ se odvíjejí především od následujících příruček a pokynů:

- Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy, European Social Fund (European Commission, 2015)
- Guidance on Evaluation of the Youth Employment Initiative (European Commission, 2014)
- Průvodce evaluátora – Sběrka evaluačních tipů a doporučení (MMR-NOK, 2020)
- Metodický pokyn pro oblast indikátorů, evaluací a publicity v programovém období 2021-2027 (MMR-NOK, 2021)

2.5 Vazba evaluací na obecné nařízení

Povinnost vypracovat evaluační plán je dána nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 (obecné nařízení), podle kterého „Členský stát nebo řídicí orgán vypracují plán hodnocení, který může zahrnovat více než jeden program.“

Povinnosti v oblasti evaluací pro programové období 2021-2027 jsou dány Kapitolou II, čl. 44 obecného nařízení. Ten ukládá, že:

- Členský stát nebo řídicí orgán provádí hodnocení programů s ohledem na jedno nebo více těchto kritérií: účinnost, efektivnost, relevance, soudržnost a přidaná hodnota na úrovni Unie za účelem zvýšení kvality koncepce a provádění programů (čl. 44, odst. 1).
- Kromě toho se do 30. června 2029 provede hodnocení každého programu za účelem posouzení jeho dopadů (čl. 44, odst. 2).
- Hodnocením se pověří interní nebo externí odborníci, kteří jsou funkčně nezávislí (čl. 44, odst. 3).
- Členský stát nebo řídicí orgán zajistí nezbytné postupy pro tvorbu a sběr údajů potřebných pro hodnocení (čl. 44, odst. 4).
- Všechna hodnocení se zveřejní na internetových stránkách uvedených v čl. 49 odst. 1 (čl. 44, odst. 7).

3 Specifika evaluací v OPZ+

3.1 Priority evaluací OPZ+

Na základě zkušeností s evaluacemi v programových obdobích 2004-2006, 2007-2013 a 2014-2020 klade evaluační pracoviště OPZ+ při vykonávání své činnosti v letech 2021-2027 (2030) důraz na následující oblasti:

Název dokumentu OPZ+	Evaluační plán OPZ+	
Číslo vydání: 1	Datum účinnosti: 24. 5. 2023	Strana: 11 z 13

Kvantitativní hodnocení dopadů OPZ+

V OPZ+ bude u podpořených osob pokračovat evidence základních sociodemografických charakteristik, informací o typech a rozsahu poskytnuté podpory a měsíčních údajů o postavení na trhu práce. Uvedené informace jsou dostupné v IS ESF a jejich kvalita se na základě kontinuálního rozvoje systému průběžně zvyšuje. Zejména struktura údajů o postavení na trhu práce, které pokrývají období před vstupem do projektu až několik měsíců po ukončení účasti v projektu, umožňuje kvantitativní hodnocení dopadů projektů zaměřených na zaměstnanost podpořených osob. Systém IS ESF poskytuje komplexní údaje o podpořených osobách. Jejich hodnocení se stalo nedílnou součástí většiny evaluací projektů OPZ a se stejnou praxí se počítá i pro OPZ+.

Systematický sběr dat v rámci monitoringu soutěžních projektů

Povinnou přílohou závěrečné zprávy o realizaci projektu je pro soutěžní projekty (tj. projekty podpořené v tzv. otevřených výzvách) vyplněný dotazník zaměřený na výsledky projektu (nad rámec indikátorů) a vyhodnocení postupu realizace. Dotazník má několik variant, které jsou přizpůsobeny příslušnosti projektu ke konkrétní výzvě OPZ+. Jednotlivé varianty se liší v sekci „Specifické otázky dle výzvy“, ostatní sekce otázek jsou pro všechny projekty společné. Pro projekty přímého přidělení nebude dotazník vzhledem k jejich velké individuální specifičnosti využíván, ale u vybraných klíčových projektů bude povinně vyžadována komplexní sebeevaluace (viz dále).

Kvalitativní hodnocení vybraných projektů

Průběžně dle potřeby budou zpracovávány případové studie soutěžních projektů ve všech prioritách OPZ+, které budou založeny na kvalitativních metodách. Případové studie budou zpravidla zahájeny v průběhu projektu a dokončeny po jeho ukončení, tak aby mohl výzkum zachytit jak reálnou realizaci projektových aktivit a navázat komunikaci s podpořenými účastníky, tak vyhodnotit konečné výstupy a výsledky projektu.

Sebeevaluace projektů

V OPZ+ je úroveň evaluací jednotlivých projektů systematicky podporována a začleněna do systému evaluací OPZ+ v podobě tzv. sebeevaluací. Sebeevaluace představuje evaluaci projektu, jejíž provedení je zajištěno příjemcem. Jedná se o vyhodnocování, které je prováděno v průběhu realizace za účelem zlepšení realizace projektu a ke konci realizace za účelem vyhodnocení dosažených výstupů, příp. těch výsledků a dopadů, které se stihly projevit ještě před koncem projektu.

ŘO OPZ+ může stanovovat již ve výzvě povinnost provádět sebeevaluaci. Jedná se především o výzvy, kde se předpokládají projekty s vysokým rozpočtem, systémovým nebo strategickým významem, či výrazným inovačním potenciálem. Sebeevaluace může být zajištěna interní, nebo externí formou.

Koordinace sebeevaluací příjemců, související konzultace a metodická podpora tvoří významnou část úkolů plněných evaluačním pracovištěm OPZ+. Současně jde o aktivity, které jsou zásadní pro souhrnné vyhodnocení výsledků některých specifických cílů. Vlastní činnost evaluačního pracoviště OPZ+ v oblasti sebeevaluací se týká čtyř hlavních oblastí:

Konzultační podpora vyhledávatelům výzev v rámci OPZ+ při nastavování povinnosti sebeevaluace: zařazení povinnosti sebeevaluace do podmínek příslušné výzvy je v rámci ŘO OPZ+ vždy konzultováno s evaluačním pracovištěm OPZ+ s ohledem na charakter výzev a nastavení nejvhodnějšího celkového způsobu evaluace daného specifického cíle.

V projektech s povinnou sebeevaluací bude příjemcům poskytována od evaluačního

Název dokumentu OPZ+	Evaluační plán OPZ+	
Číslo vydání: 1	Datum účinnosti: 24. 5. 2023	Strana: 12 z 13

pracoviště OPZ+ **metodická podpora** při tvorbě zadání zakázky na externí zpracování evaluace, výběru dodavatelů a kontrole kvality jejich výstupů. V případě realizace sebeevaluace interními kapacitami příjemce bude metodická podpora poskytována přímo internímu evaluačnímu týmu projektu.

Syntéza a další využití výsledků sebeevaluací pro hodnocení OPZ+: Výstupy sebeevaluací budou předávány evaluačnímu pracovišti OPZ+, které s nimi bude dále systematicky pracovat při přípravě a realizaci vyhodnocování dosaženého věcného pokroku na vyšších úrovních programu (výzvy, specifické cíle, priority). V některých případech budou výstupy sebeevaluací využity jako vstup pro navazující evaluace dopadu, které bude zajišťovat evaluační pracoviště OPZ+. V případě projektů zaměřených na sociální inovace budou sebeevaluace využívány jako vstup pro rozhodování o další podpoře sociálních inovací.

Ex-post došetření dopadů vybraných klíčových projektů v návaznosti na výstupy jejich sebeevaluace: V návaznosti na dokončené sebeevaluace bude evaluační pracoviště OPZ+ ve vhodných případech také provádět ex-post došetření dopadů vybraných klíčových projektů. Zejména půjde o projekty, u kterých se dopady projeví až v době po skončení projektu, tedy v době, kdy již sebeevaluace bude muset být ukončena. K došetření může evaluační pracoviště OPZ+ přistoupit také v případě identifikace nedostatků v provedené sebeevaluaci projektu apod.²

3.2 Přehled syntéz evaluací OPZ+ pro reporting

Každoroční zpráva o plnění evaluačního plánu OPZ+

ŘO OPZ+ předkládá monitorovacímu výboru minimálně jednou ročně vyhodnocení plnění EP programu v podobě krátké zprávy obsahující informace o realizovaných evaluačních aktivitách a jejich výsledcích a způsobu využití v rámci implementace.

Tato zpráva bude kromě jiných evaluačních aktivit OPZ+ vždy shrnovat i aktuálně dostupné průběžné nebo konečné výstupy z evaluací jednotlivých priorit OPZ+ realizovaných dle čl. 44 obecného nařízení. V OPZ+ budou dopadové evaluace zpracovány samostatně pro jednotlivé priority dle reálného průběhu relevantních výzev OPZ+ a dostupnosti dosažených výsledků projektů.

Shrnutí evaluací dopadů OPZ+

Souhrnná evaluace dopadů zpracovává zjištění ze všech relevantních proběhlých evaluací dopadů všech priorit OPZ+. Jedná se o zprávu, která bude odpovídat splnění požadavků stanovených čl. 44 (2) obecného nařízení, podle kterého má být do 30. června 2029 provedeno hodnocení každého programu za účelem posouzení jeho dopadů.

4 Seznam Příloh

- Příloha č. 1: Tabulka evaluací OPZ+

² Další detailní informace k sebeevaluacím OPZ+ jsou dostupné v řídicí dokumentaci OPZ+, např. v dokumentu Obecná část pravidel pro žadatele a příjemce v rámci Operačního programu Zaměstnanost plus.

Název dokumentu OPZ+	Evaluační plán OPZ+	
Číslo vydání: 1	Datum účinnosti: 24. 5. 2023	Strana: 13 z 13